

AZ MTA ERDÉSZETI TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁG HÍRLEVELE

2025. szeptember 22.

Tisztelt Köztestületi Tag!

Ezúton szeretnénk mindenkit tájékoztatni, hogy 2025. szeptember 3-án az MTA Erdészeti Tudományos Bizottságának ülésére került sor Sopronban. Az alábbiakban közzétesszük az ülés emlékeztetőjét:

EMLÉKEZTETŐ

MTA Erdészeti Tudományos Bizottság Ülése

Időpont: 2025. szeptember 3. (szerda) 13 óra

Helyszín: SOE Erdőmérnöki Kar tanácsterme (A-épület).

Napirendi pontok:

- Az Erdészeti–Faipari–Vadgazdálkodási Lexikon és Szótár szerkesztésének állása (Bartha Dénes, Bejő László, Bidló András, Jánoska Ferenc)
- A klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény alaptörvény-ellenességének megállapításával kapcsolatos állásfoglalás megvitatása (Mátyás Csaba)
- A 2025. november 12-i MTA ETB és VEAB közös rendezvény szervezésének helyzete (Bartha Dénes, Faragó Sándor)
- A 2026 márciusi MTA Agrárhónappal kapcsolatos teendők (Bartha Dénes)
- Egyebek

1. Az Erdészeti–Faipari–Vadgazdálkodási Lexikon és Szótár szerkesztésének állása

Először a három fő szakterület beszámolója hangzott el.

1. Bidló András egyéb hivatalos programja miatt rövid írásos beszámolót küldött az MTA ETB-nek, melynek lényege, hogy 5 résztéma anyagai érkeztek meg hozzá, melyek eltérő kivitelűek, formátumúak és minőségűek.

Bartha D.: Az egységesítésben segít a Nyelvtudományi Intézet. A hiányzó résztémák anyagainak mielőbbi megküldését várja.

2. Bejő L.: A faiparhoz tartozó témák anyagai túlnyomó részt megérkeztek (lektorálással együtt), különböző készültségi fokban.

3. Jánoska F.: Az eddig beérkezett anyagok különböző készültségi fokban vannak, a lektorálás előtt szükség van „átfésülésre”.

Bartha D. az eddig felmerült észrevételeket kéri írásban. A közeljövőben véglegesíti a szerkesztési útmutatót, ehhez szintén kéri segítségképpen az észrevételeket írásban.

Tamás Dóra: Segítségképpen összeállítanak hamarosan egy rövidebb útmutatót.

Bartha D.: A következő **határidő november 15.** Addig újabb 10-10 szakszót vár szakterületenként lektorálással együtt (tehát eddig az időpontig 20-20 szakszó legyen meg).

2. A klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény alaptörvény-ellenességének megállapításával kapcsolatos állásfoglalás megvitatása

Az Alkotmánybíróság a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény kapcsán tisztázó kérdéseket intézett az MTA-hoz, amelynek megválaszolására szakértői bizottságot hoztak létre. Az elkészült jelentésben Báldi András készítette el azt a fejezetet, amiben az erdőgazdálkodás is érintett. *Mátyás Csaba:* Nem Báldi András munkáját kritizálja, hanem annak akar hangot adni, hogy az erdészet, erdőgazdálkodás sem szerepel kellő súllyal a jelentésben; hiányolja a magyarországi kutatási eredményeket. Miközben a társadalom részéről számos kritika éri az erdőgazdálkodást, nem látja megnyilvánulni a „tudomány hangját”. Egy MTA ETB állásfoglalást, vagy helyzetfelmérést javasol, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás erdészeti teendőiről. Mi az erdészettudomány feladata ebben? Az EU és a természetvédelem az ökoszisztémák helyreállítását tekinti megoldásnak, ugyanakkor egy másik EU rendelet a szén-megkötés és tárolás növelését írja elő. A cél, hogy egy konszenzuson alapuló állásfoglalás szülessen.

Jánoska F.: Szükség van az erdészeti kommunikáció részleges megváltoztatására, bővítésére.

Bartha D.: Az Akadémia felé nem kellene semmiféle állásfoglalás megfogalmazása.

Borovics A.: A Klímaadaptációs Fórum létrejötte segítheti a klímaváltozás erdőket érintő alkalmazkodását elősegítő megoldásainak kidolgozását. Szükség van a megoldások kialakításához további tudományos kutatásokra, ezeket az AM illetékes államtitkársága is fontosnak tartja. A kutatás és gazdálkodás egy irányba tart: a megoldás az alkalmazkodás kidolgozása. Különösen nehéz a helyzet az Alföldön. Az erdészet legnagyobb kihívása az adaptáció.

Többek véleménye szerint a cél az alkalmazkodás kidolgozása, melyhez a szakmai konzultációk elengedhetetlenek. Többféle megoldás lehetséges, pl. gyepek is lehet a megoldás egyes alföldi területeken, vagy pl. a zárt erdők fenntartása is megkérdőjelezhető legyen egyes helyeken,

vízgazdálkodás javítása stb. Szükség lehet pl. az erdő definíciójának átfogalmazására, a szabályozás bizonyos mértékű módosítására.

Bartha Dénes a szakmai eszmecsere végén megkérdezte a bizottságot, hogy legyen-e állásfoglalás és ha igen, hol jelenjen ez meg, mit tartalmazzon?

Együttes vélemény, hogy most ne legyen állásfoglalás, ennek a fontos témának a felvetése volt a cél elsősorban, de erről legyen eszmecsere az MTA ETB-n belül. Felmerült az őshonos fafajok kérdésköre is. Az Alföldön pl. nagyon magas az idegenhonos fafajok aránya. Ebben a témában élénk eszmecsere alakult ki a bizottságon belül. Érintették a bizottság tagjai az ún. helyreállítási rendelet témakörét, előkerült a vadállománylétszám szabályozásának, valamint a vágáskor kérdésköre is.

Borovics Attila: Létezik egy rövid, vázlatos klímaadaptációs stratégia, amit a bizottság számára rendelkezésre fog bocsátani. Cél a klímaadaptációs megoldások megtárgyalása, összegyűjtése tématerületenként az MTA ETB berkein belül is.

Bartha Dénes: Az MTA ETB várja, hogy Borovics A. megküldje a stratégia rövid változatát, amelyhez észrevételeket, kritikát vár a bizottság és a köztestület megszólított tagjaitól.

3. A 2025. november 12-i MTA ETB és VEAB közös rendezvény szervezésének helyzete

Egész napos (10-18 óráig) rendezvény az Akadémia nagytermében.

Délelőtti téma: A magyar erdők természetvédelmi jelentősége

Célközönség: a szakmák művelői (elsősorban nem erdészek), NGO-k, érdeklődő állampolgárok

Délutáni téma: Erdőben sétálni királyi mulatság

Célközönség: pedagógusok, erdei iskolák munkatársai, környezeti nevelők

4. A 2026 márciusi MTA Agrárhónappal kapcsolatos teendők

Bartha D.: Korábban 3 rendezvénnyel jelentkeztünk.

1. A rendezvény címe: Az erdő-alapú szektor szerepe a klímaváltozás mérséklésében. Konferencia, helyszín: SOE ERTI Sárvár, MTA Erdészeti Tudományos Bizottság (Erdészettudományi és Faanyagtudományi Albizottság) rendezésében.
2. A rendezvény címe: Érdekazonosságok és érdekellentétek az agrárágazat és a vadgazdálkodás között. Műhelykonferencia, helyszín: SOE Vadgazdálkodási Gyűjtemény, Sopron, MTA Erdészeti Tudományos Bizottság (Vadgazdálkodási Albizottság) és MTA VEAB Erdészeti Szakbizottság Vadgazdálkodási Munkabizottság rendezésében.
3. A rendezvény címe: Az év fája tudományos vetülete és népszerűsítése. Előadássorozat, helyszín: SOE Ligneum, Sopron, MTA Erdészeti Tudományos Bizottság rendezésében.

Rövid időn belül meg kell jelölni a pontos dátumot (**határidő: szeptember 22.**). Kérés volt, hogy ne Budapesten kerüljenek megrendezésre ezek az események, s elsősorban ne a szakmák művelőihez, hanem az érdeklődő állampolgárokhoz szóljanak.

5. Egyebek

Bartha D.:

Gratuláció Csóka Györgynek, mivel hivatalosan is megkapta az MTA Doktora címet.

November 25-én Sárváron kerül megrendezésre 4 erdővédelmes kutató, oktató tiszteletére egy emlékülés, ami egybe lesz kötve Pagony Hubert és Szontagh Pál domborművének felavatásával.

A Pécsi Akadémiai Bizottság Erdészeti Munkabizottságának lesz szakmai rendezvénye november 24-én, Pécsen.

Az Agrárorsztálynak beszámolót kell továbbítania az elnökség felé a tudományos bizottságok 2023-as és 2024-es eredményeiről. Az albizottságok vezetőinek egy adott évről kb. 1/3 oldalnyi anyagot kell összeállítania. Segítségképpen az érintetteknek el lesz küldve a 2022-es jelentés. **Határidő: szeptember 20-a.**

A lexikon-szótárral kapcsolatban újra elhangzott, hogy **november közepéig szakterületenként 20-20 szakszó készüljön el, lektorálással együtt.**

Az ETB következő ülésének várható időpontja: 2025. december

Lejegyezte: Hirka Anikó

ETB titkár

[illegible]

Bartha Dénes
MTA ETB elnök

Hirka Anikó
MTA ETB titkár